

DATO
10. juni 2026

Demografinotat – Fagcenter Børn og Familie, budget 2027-2030

Dette notat redegør for den demografiske og socialfaglige udvikling på Fagcenter Børn og Families område og beskriver de forventede økonomiske konsekvenser for Kalundborg Kommune i budgetperioden 2027-2030. Notatet skal understøtte kommunalbestyrelsens prioritering af området ved at tydeliggøre sammenhængen mellem faldende børnetal, stigende sagspres, øget kompleksitet og behovet for en realistisk budgetramme.

1. Konklusion

Det samlede børnetal i Kalundborg Kommune er faldet igennem de seneste 5 år, samtidigt er antallet af børn og unge, der i kortere eller længere tid har brug for en indsats i Fagcenter Børn og Familie steget. 27 % af alle børn og unge i Kalundborg har på et tidspunkt i 2025 haft en sag i fagcenteret. Mod 18,3 % i 2020. Det svarer til en stigning på 67 %.

I Fagcenter Børn og Familie stiger andelen af underretninger, ligesom det ses på landsplan. I 2025 handlede 10,4 % af underretningerne om vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Kalundborg. Bekymringer der kalder på mange samtaler og sagsgange efterfuldt af indsatser enten forebyggende ved interne fagpersoner eller en anbringelse.

Fagcentret har igennem mange år overholdt sit budget igennem omlægning til tidlig indsats og forebyggelse, investeringer og nye tiltag jævnfører fagcenterets udviklingsplan. Serviceniveauet i henhold til Eco-nøgletallet ligger, baseret på regnskab for 2025, 18,5% under sammenlignelige kommuner. Området er imidlertid fortsat under pres. I budgetopfølgningen for maj 2026 er det forventningen at fagcenteret ved regnskabsafslutningen for 2026 vil have et merforbrug på 6,5 mio. kr.

På denne baggrund peges der på to modeller:

Model 1:

Der tilføres 6,5 mio. kr. til Fagcenter Børn og Families budget for at dække det forventede merforbrug.

Model 2:

Der tilføres 6,5 mio. kr. til at dække det forventede merforbrug. Dertil tilføres budgettet 3,5 mio. til at dække stigningen på udgifter i 2027, samt ansættelse af flere forebyggende medarbejdere til at løse opgaverne.

Kontakt

Sagsansvarlig:
Økonomistaben
ØkonomiKalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

1.1 Flere sårbare børn og unge

På trods af et fald i antallet af børn og unge i Kalundborg Kommune er presset på det specialiserede børne- og familieområde steget markant. Fra 2020 til 2025 er børnetallet faldet med 9,93 %, mens antallet af social- og handicapsager er steget med op til 34,3 %. I 2025 havde 27 % af alle børn og unge på et tidspunkt en sag i Fagcenter Børn og Familie.

Udviklingen viser, at de demografiske budgetmodeller ikke i sig selv afspejler udgiftspreset på området. Et lavere børnetal medfører ikke nødvendigvis lavere udgifter, når flere børn og unge har behov for hjælp, og når sagerne samtidig bliver mere komplekse. Det gælder særligt i forhold til underretninger om vold og overgreb, flere børn og unge med psykiatriske diagnoser, stigende krav efter Barnets Lov og fortsat høje udgifter til anbringelser.

1.2 Flere års budgetoverholdelse

Fagcenteret har gennem flere år overholdt budgettet gennem tæt økonomistyring, omlægning til tidligere og mere forebyggende indsatser, brug af data fra indsatsrampen og fokus på netværk, civilsamfund og mindre indgribende indsatser. Dette har blandt andet bidraget til at reducere antallet af anbringelser fra 205 i 2019 til aktuelt 178 børn og unge.

Handle- og omstillingsmulighederne vurderes imidlertid nu at være udnyttet i en grad, hvor yderligere udgiftspres ikke kan håndteres inden for den eksisterende ramme uden risiko for budgetoverskridelse eller forringet rettidighed og kvalitet i indsatsen.

Det anbefales derfor, at Kommunalbestyrelsen i budget 2027-2030 prioriterer en styrkelse af Fagcenter Børn og Families budgetramme. En varig budgetudvidelse på 6,5 mio. kr. vurderes nødvendig for at dække det aktuelle udgiftsniveau i 2027. En yderligere styrkelse på 3,5 mio. kr. vil give mulighed for at øge den fortsat forebyggende kapacitet og myndighedskapaciteten, herunder flere familiebehandlere og børn- og ungerådgivere, så fagcenteret bedre kan imødekomme kravene i Barnets Lov og den stigende mængde vold- og overgrebssager.

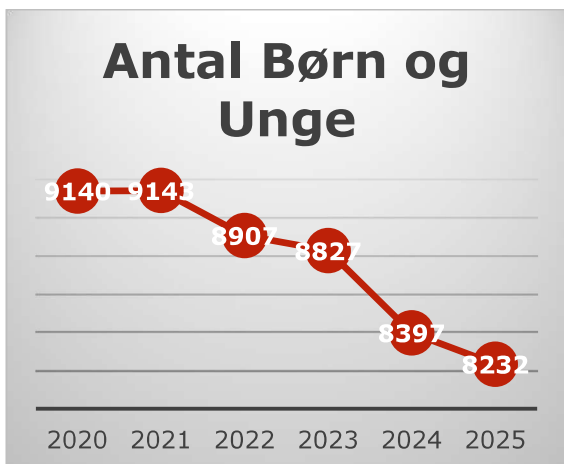
2. Udviklingen på området

Udviklingen på området er kendetegnet ved, at færre børn og unge samlet set modsvares af flere og mere komplekse sager. Det betyder, at den traditionelle demografiske logik – hvor færre børn forventes at give lavere udgifter – ikke kan anvendes isoleret på Fagcenter Børn og Families område.

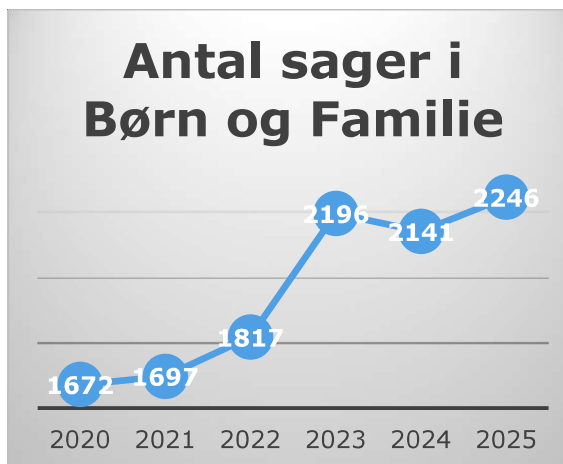
2.1 Udviklingen i børne- og ungetallet

Figur 1.0 og 2.0 på næste side viser udviklingen i henholdsvis antallet af børn og unge under 18 år samt antallet af sager i Fagcenter Børn og Familie for borgere i alderen 0–23 år. I perioden 2020–2025 er antallet af børn og unge faldet med 9,93 %, mens antallet af social- og handicapsager samtidig er steget med op til 34,3 %.

I 2025 havde 27 % af alle børn og unge på et tidspunkt en sag i fagcenteret, mod 18,3 % i 2020. Det svarer til en stigning på 67 %. Udviklingen indikerer, at en større andel af kommunens børn og unge har behov for støtte, selvom det samlede antal børn og unge er faldende.

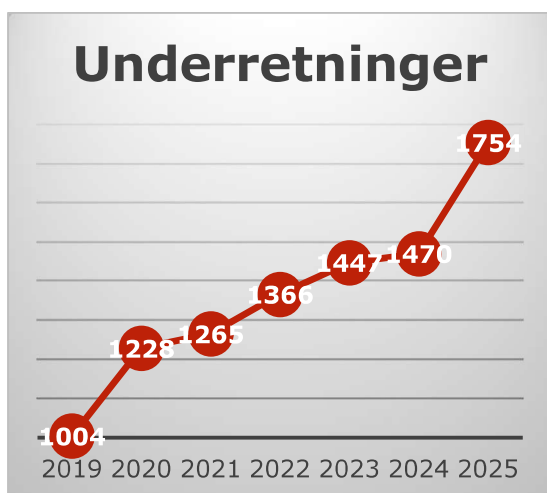
Figur 1.0

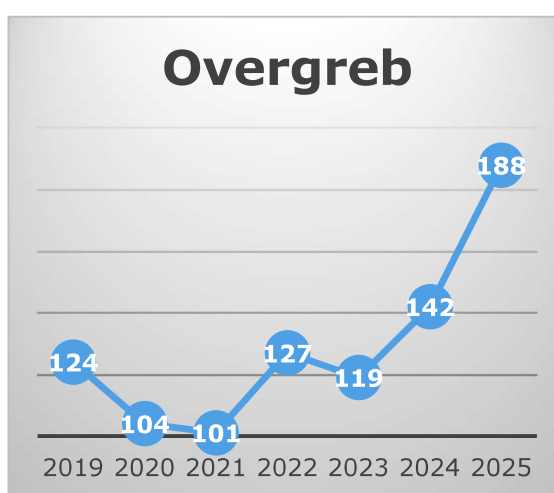
Figur 2.0

2.2 Udvikling i underretning

Antallet af underretninger er steget gennem de seneste seks år, og tendensen fortsætter i 2025. Særligt underretninger om vold og overgreb er steget markant og ligger mere end 50 % over niveauet i 2019. Denne udvikling medfører flere lovbundne opgaver, herunder børnesamtaler, forældresamtaler, risikovurderinger, dokumentation og koordination med eksterne aktører.

Figur 3.0

Figur 4.0

2.3 Sammenhæng mellem medarbejderressourcer og udgifter på børnesager

En central forudsætning for økonomisk styring på området er, at der er tilstrækkelig myndighedskapacitet til tæt opfølgning i sagerne. Lavere sagstal pr. rådgiver giver bedre mulighed for rettidig opfølgning, kvalificeret match af indsatser og systematisk vurdering af, om en indsats kan nedtrappes eller afsluttes. Det er samtidig afgørende for kvaliteten i sagsbehandlingen og for at undgå, at indsatser bliver mere omfattende og dyrere end nødvendigt.

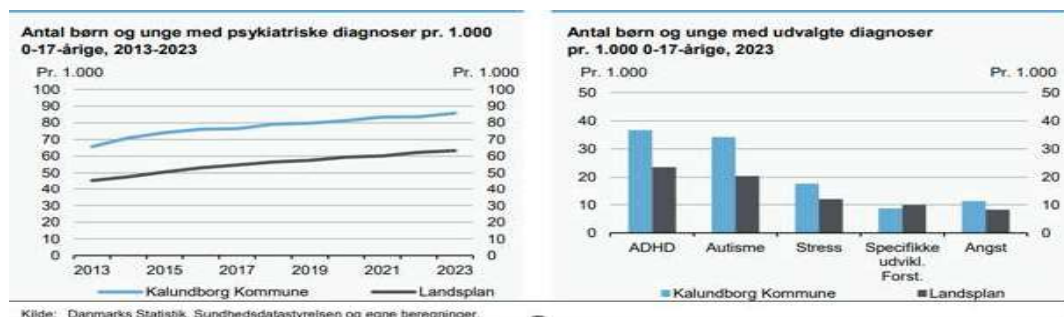
Rekruttering og fastholdelse af kvalificerede børn- og ungerådgivere er samtidig en strategisk forudsætning for stabil drift. I konkurrencen med andre kommuner har både

lønniveau, faglig ledelse og sagstal betydning. Fagcenteret har i en årrække håndteret stigende sagstal inden for den eksisterende økonomiske ramme, men udviklingen gør det nødvendigt at overveje en styrkelse af medarbejderkapaciteten, hvis kvalitet, rettidighed og økonomistyring skal fastholdes.

Det stigende antal børn og unge med behov for støttende indsatser kræver desuden øget kapacitet blandt familiebehandlere, kontaktpersoner og psykologer. Tidlig og kvalificeret indsats er nødvendig for at forebygge, at problemer i familierne udvikler sig til mere indgribende og omkostningstunge foranstaltninger.

2.4 Udviklingen i antal af børn og unge med diagnoser

Antallet af børn og unge med psykiatriske diagnoser har været stigende over en længere årrække. Antallet af 0-17-årige med psykiatriske diagnoser pr. 1.000 børn og unge er steget med omkring 39 % over de seneste ti år, og antallet af børn og unge med kontakt til det psykiatriske sygehusvæsen i 2022 lå på det højeste niveau i perioden. Kalundborg Kommune ligger ifølge de lokale nøgletal over landsgennemsnittet på udvalgte indikatorer.

Figur 5.0

Udviklingen forventes at fortsætte og vil medføre flere sager med høj kompleksitet, herunder diagnoser, dobbeltdiagnoser, skolefravær, familiemæssige belastninger og behov for tværfaglig koordinering.

2.5 Graden af udsathed – Kalundborg Kommune^{1,2}

I VIVEs rapport "Børn og Unge i Danmark – Velfærd og trivsel 2018", lå graden af udsathed i Kalundborg Kommune på 15-16 point, på en udsathedsscore der går fra 0-16.

I 2023 udkom VIVEs nyeste rapport på dette område "Børn og Unge i Danmark – Velfærd og trivsel 2022". Igen befinder Kalundborg Kommune sig længst nede på listen, men denne gang er det med en udsathedsscore på 16. Figur 6.0 viser udsathedsgaden fordelt på et Danmarkskort, og Kalundborg Kommune befinder sig på en næstsidste plads blandt alle kommuner.

Figur 6.0

¹ [Børn og Unge i Danmark - Velfærd og trivsel 2018 - vive.dk](https://vive.dk/Børn-og-Unge-i-Danmark-Velfærd-og-trivsel-2018)

² [Børn og unge i Danmark. Velfærd og trivsel 2022 - vive.dk](https://vive.dk/Børn-og-unge-i-Danmark-Velfærd-og-trivsel-2022)

2.6 Tidlig opsporing og tidligere forebyggende indsatser

Fagcenter Børn og Familie har gennem de seneste syv år gennemført strukturelle og organisatoriske ændringer med henblik på at styrke tidlig opsporing og tidligere forebyggende indsatser. Formålet har været at sikre, at børn, unge og familier får den rette støtte så tidligt som muligt og på det mindst indgribende niveau, der matcher behovet.

Siden 2019 har fagcentret anvendt indsatstrappen som fælles styrings- og analyseværktøj. Indsatstrappen giver et overblik over indsatser fra tidlig forebyggelse til de mest indgribende anbringelsesformer og understøtter både faglig prioritering og økonomisk styring.

Data fra indsatstrappen viser, at fagcentret siden 2019 har reduceret udgifterne til de dyreste anbringelsesformer og nedbragt antallet af anbringelser fra 205 til 178 børn og unge. Omlægningen er blandt andet sket gennem investering i forebyggelse, tættere opfølgning og styrket kapacitet til at støtte familier tidligere i forløbet.

Indsatstrappen anvendes også til at identificere områder, hvor udgifterne udvikler sig uhensigtsmæssigt. Det har blandt andet understøttet businesscasen for investering i et ungekollegie, som har bidraget til at reducere udgifterne på dele af anbringelsesområdet.

Samlet set har fagcenteret gennem de seneste syv år hjulpet flere børn og unge inden for stort set samme økonomiske ramme. Dette er sket i en periode, hvor gennemsnitspriserne på flere indsatser er steget, og hvor flere børn og unge har haft behov for støtte. Det viser en betydelig omstillingsevne, men også at det nuværende budgetmæssige råderum er begrænset.

Nedenstående tabel viser det aktuelle antal børn og unge i tre centrale anbringelsesformer pr. 31. maj 2026. Tabellen illustrerer, at det faktiske antal anbringelser overstiger de budgetforudsætninger, der er indarbejdet for 2027. På plejefamilieområdet er der f.eks. budgetmæssigt forudsat 72 børn og unge, mens der aktuelt er 106 børn og unge anbragt i plejefamilier. Merbehovet skal dermed finansieres inden for den samlede ramme, medmindre budgettet tilpasses det faktiske udgiftsniveau.

Tabel 1: Oversigt over anbringelser

Område (konto 3 og 5)	Antal børn og unge pr. 31.05.2026
Netværksanbringelser og eget værelse	36
Plejefamilier	106
Anbringelsesinstitutioner	36
I alt	178

Det stigende antal underretninger om vold og overgreb medfører desuden øgede lovbundne udgifter. Børn og unge, hvor der er mistanke om vold eller overgreb, skal i relevante tilfælde henvises til Børnehuset. Den objektive finansiering til Børnehuset er steget uden varsel med 0,5 mio. kr. i 2026 og forventes at stige med op til 1,0 mio. kr. i 2027. Samtidig er antallet af forløb er stigende; Kalundborg Kommune har allerede i indværende år henvist 28 børn til Børnehuset, hvilket svarer til det samlede antal for hele 2025.

3. Sammenligning med landsplan og socioøkonomisk behov

Nøgletal på landsplan peger på, at Kalundborg Kommunes socioøkonomiske sammensætning tilsiger et højere udgiftsbehov på det specialiserede børne- og ungeområde end landsgennemsnittet. Fagcenter Børn og Families budgetramme ligger imidlertid under det forventede behov. Trods dette har fagcenteret gennem flere år afsluttet regnskabet uden budgetoverskridelse, senest i 2025. Den fortsatte stigning i sagsmængde, kompleksitet, lovbundne udgifter og enhedspriser betyder dog, at denne balance ikke vurderes at kunne fastholdes uden en budgetmæssig tilpasning.

3.1 Forskel mellem budget og aktivitet

På baggrund af udviklingen i sagsantal, kompleksitet, anbringelser, underretninger og prisniveau vurderes det nødvendigt at tilføre Fagcenter Børn og Familie yderligere midler i budgetperioden 2027-2030 for at sikre realistiske budgetforudsætninger og fortsat budgetoverholdelse.

På konto 3 og 5 under Børn og Familieudvalget er budgetforudsætningerne opgjort for de tre anbringelsesområder, der har de største enhedsomkostninger og dermed den største betydning for budgettet: netværksanbringelser og eget værelse, plejefamilier samt anbringelsesinstitutioner. Herudover indeholder udvalgets ramme ca. 83 mio. kr. til øvrige indsatser, herunder aflastning, støttende indsatser og forebyggende tilbud.

Tabel 2: Budgetforudsætninger for budget 2027-2030

Område (konto 3 og 5)	Antal	Pris	Budget
Netværksanbringelser og eget værelse	22	457.500	9.857.800
Plejefamilier	72	705.400	50.450.500
Anbringelsesinstitutioner	36	1.746.000	62.890.900
I alt	130		123.199.200

Budgettet for 2027 giver samlet set mulighed for 130 anbringelser på de tre opgjorte områder, ud fra den gennemsnitspris vi kender i dag, fremskrevet til 2027. Det aktuelle antal pr. 31. maj 2026 er 178. Forskellen mellem budgetforudsætning og faktisk aktivitetsniveau indebærer en væsentlig økonomisk risiko, da udgifterne til anbringelser som udgangspunkt er lovbundne og ikke kan reduceres alene gennem administrativ styring.

På konto 6 under Økonomiudvalget er der i 2026 ansat personale svarende til budgetrammen samt midlertidigt ansatte finansieret af overførte midler fra 2025, svarende til 576.600 kr. I budgetforslaget for 2027 er der ikke afsat midler til videreførelse af disse midlertidige ansættelser. Det reducerer den samlede kapacitet i en periode med stigende sagspres og øgede lovkrav.

3.2 VIVEs analyse af udgiftsniveauet – ECO nøgletal.

De nationale nøgletal³ for det specialiserede børne- og ungeområde viser, at Kalundborg Kommune har et væsentligt højere strukturelt udgiftsbehov end landsgennemsnittet. På baggrund af VIVEs beregninger af udgifterne i 2025, som blandt andet baseres på andelen af børn og unge med særlige behov, fremgår det, at Kalundborg Kommunes beregnede udgiftsbehov udgør indeks 149,3, hvor landsgennemsnittet er sat til 100.

³ Data fra Danmarks Statistikbank pr. 29. april 2026.

Samtidig viser opgørelsen, at kommunens faktiske udgiftsniveau udgør indeks 121,7. Det indebærer, at udgifterne på området – selv om de ligger over landsgennemsnittet – fortsat er lavere end det niveau, som de socioøkonomiske rammevilkår tilsiger.

Forskellen mellem det beregnede udgiftsbehov og det faktiske udgiftsniveau afspejles i det beregnede serviceniveau, som for Kalundborg Kommune udgør indeks 81,5. Et serviceniveau under 100 indikerer, at det faktiske ressourceforbrug ligger under det niveau, som kan forventes på baggrund af kommunens socioøkonomiske profil.

Tabel 3: Indekseret udgiftsniveau ift. landsgennemsnittet – regnskab 2025.

	Kalundborg Kommune	Sammenlignings- gruppen	Region Sjælland	Hele landet
Udgiftsniveau, indeks	121,7	119,4	131,4	100,0
Beregnet udgiftsbehov, indeks	149,3	124,6	127,0	100,0
Beregnet serviceniveau, indeks	81,5	96,3	102,0	100,0

Opgørelsen understøtter dermed vurderingen af, at Kalundborg Kommune samlet set driver området med et udgiftsniveau, der ligger markant under det beregnede behov.

4. Risikovurdering

Risikoen for budgetoverskridelse vurderes som væsentlig, hvis budgetrammen for 2027-2030 ikke tilpasses det aktuelle og forventede udgiftsniveau.

Risikoen knytter sig især til fire forhold: 1) et højere faktisk antal anbringelser end forudsat i budgettet, 2) stigende underretninger om vold og overgreb, 3) flere børn og unge med komplekse psykiske og sociale problemstillinger samt 4) øgede lovbundne og dokumentationsmæssige krav efter Barnets Lov.

Uden budgetudvidelse vil fagcenteret håndtere merudgifterne inden for den eksisterende ramme. Det kan medføre pres på de forebyggende indsatser, længere responstid, højere sagstal pr. rådgiver og svækket mulighed for tæt opfølgning. På længere sigt kan dette øge risikoen for, at problemer udvikler sig og kræver mere indgribende og dyrere indsatser.

5. Samlet vurdering og anbefaling

Den samlede udvikling på Fagcenter Børn og Families område er kendetegnet ved, at et faldende børnetal ikke har medført et tilsvarende fald i aktivitetsniveau eller udgifter. Tværtimod er både sagstallet og kompleksiteten steget, herunder i form af flere underretninger, flere sager om vold og overgreb samt en stigende andel børn og unge med psykiatriske og sammensatte problemstillinger.

Udviklingen indebærer et øget behov for indsatser og en stigning i de lovbundne opgaver, herunder børnefaglige undersøgelser, opfølgning og koordinering. Samtidig medfører den øgede kompleksitet et større ressourcebehov i den løbende sagsbehandling og i de indsatser, der iværksættes.

Fagcenteret har gennem en årrække arbejdet med omlægning til tidligere og mere forebyggende indsatser samt styrket økonomistyring og anvendelse af data. Dette har blandt andet bidraget til at reducere antallet af anbringelser og til, at området i flere år har overholdt budgettet, samtidig med at flere børn og unge er blevet hjulpet inden for stort set samme økonomiske ramme.

Den aktuelle situation er imidlertid præget af, at disse omstillingsmuligheder i vidt omfang vurderes udnyttet. Samtidig viser de socioøkonomiske nøgletal, at Kalundborg Kommune i 2025 havde et beregnet udgiftsbehov på indeks 149,3, mens det faktiske udgiftsniveau ved regnskab 2025 udgjorde indeks 121,7 og serviceniveauet indeks 81,5.

Der er desuden en ubalance mellem budgetforudsætninger og det aktuelle aktivitetsniveau. Budgetforslaget for 2027 er baseret på 130 anbringelser, mens det faktiske antal anbringelser er opgjort til 178 pr. 31. maj 2026. Samtidig er der i 2026 forventning om et merforbrug på 6,5 mio. kr., og der ses yderligere pres på udgifterne blandt andet som følge af stigende enhedspriser samt øgede lovbundne udgifter, herunder en forventet stigning i udgifter til Børnehuset på op til 1,0 mio. kr. i 2027.

I notatet indgår to budgetmodeller, som illustrerer det identificerede finansieringsbehov. Begge modeller indebærer en tilførsel på 6,5 mio. kr. med henblik på at dække det aktuelle udgiftsniveau. Den ene model indebærer derudover en yderligere tilførsel på 3,5 mio. kr. til håndtering af det forventede udgiftspres i 2027 samt til styrkelse af den forebyggende og myndighedsmæssige kapacitet.

Samlet set peger notatet på et vedvarende og strukturelt udgiftspres, hvor udviklingen i sagsmængde, kompleksitet og lovgivningsmæssige krav ikke i tilstrækkelig grad kan rummes inden for den nuværende budgetramme, uden at det medfører en øget risiko for budgetafvigelse og pres på opgaveløsningen.